

Nr 10

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1969/70 inom handelsdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.

(5:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Tionde huvudtiteln

Handelsdepartementet m. m.

1. Handelsdepartementet: Förvaltningskostnader m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1, bilaga 12, framlagda förslag (punkterna A 1—A 3, s. 7—11 i utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1969) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1969/70 anvisar

1. till *Handelsdepartementet: Förvaltningskostnader* ett förslagsanslag av 3 930 000 kr.,

2. till *Handelsdepartementet: Krigsmaterielinspektionen* ett förslagsanslag av 153 000 kr.,

3. till *Kollegiet för Sverige-information i utlandet* ett förslagsanslag av 1 358 000 kr.

2. Handelssekreterare. Kungl. Maj:t har (punkt A 4, s. 11—12) föreslagit riksdagen att till Handelssekreterare för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 4 412 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 649 av herrar Mattsson och Johan Olsson samt II: 741 av herrar Gustafsson i Stenkyrka och Franzén i Träkumla i vad avser hemställan att riksdagen måtte besluta om ett anslag om 300 000 kr. för inrättande av ytterligare en handelssekreterartjänst med placering i Förenta staterna,

dels de likalydande motionerna I: 654 av herr Ottosson m. fl. och II: 746 av herr Lothigius m. fl. vari hemställts att riksdagen med ändring av departementschefens förslag om en utbyggnad av organisationen i Östeuropa be-

slutar inrätta en handelssekreterartjänst med placering i Bangkok för bevakning i första hand av de länder som i motionerna angivits.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning under förevarande anslag innebär en uppräknig med 690 000 kr., varav 390 000 kr. avser vissa kostnadsfördyringar och återstoden beräknats för en ny handelssekreterartjänst. I motionerna I: 649 och II: 741 har föreslagits att medel anvisas för två nya tjänster.

Budgetåren 1962/63—1968/69 har handelssekreterarorganisationen successivt byggts ut med en tjänst om året. Innevarande budgetår är medel anvisade till fjorton tjänster. I ett läge som karaktäriseras av en allmänt växande internationell konkurrens framstår behovet av handelssekreterarnas insatser med än större skärpa än tidigare. Organisationen bör därför ytterligare byggas ut. Då utskottet funnit Kungl. Maj:ts förslag väl avvägt avstyrker emellertid utskottet den ytterligare förstärkning som yrkats i motionerna I: 649 och II: 741.

Kungl. Maj:ts medelsberäkning har inte gett utskottet anledning till erinran varför utskottet tillstyrker det begärda anslagsbeloppet.

Den nya tjänsten skall enligt statsrådsprotokollet i första hand vara avsedd för verksamhet i Östeuropa. I motionerna I: 654 och II: 746 har framställts yrkande av innebörd att den nya tjänsten skall reserveras för Fjärran Östern med placering i Bangkok.

Enligt utskottets mening bör riksdagen i princip inte göra för Kungl. Maj:t bindande uttalanden beträffande handelssekreterarnas placering och verksamhetsfält. Organisationen skulle härigenom bli väl låst och angelägna omflyttningar kunna försvåras och försenas. Utskottet är därför inte berett att tillstyrka ifrågasvarande motionsyrkande.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 649 och II: 741, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Handelssekreterare* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 4 412 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 654 och II: 746.

3. *Kommittéer m. m.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 5, s. 12) och hemställer

att riksdagen till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 850 000 kr.

4. *Extra utgifter.* Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 6, s. 12) och hemställer

att riksdagen till *Extra utgifter* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 75 000 kr.

Utrikeshandel m. m.

5. **Kommerskollegium.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 1, s. 13—15) och hemställer

att riksdagen till *Kommerskollegium* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 8 475 000 kr.

6. **Sprängämnesinspektionen.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 2, s. 15—17) och hemställer

att riksdagen till *Sprängämnesinspektionen* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 999 000 kr.

7. **Främjande av utrikeshandeln m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt B 3, s. 17—21) föreslagit riksdagen att till Främjande av utrikeshandeln m. m. för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 7 540 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 270 av herrar Tistad och Österdahl samt II: 366 av herr Andersson i Örebro m. fl. vari hemställts att riksdagen för finansierande av handläggare av marknadsfrågor på Småindustrins exportråd under anslagstiteln Småindustrins exportbyrå anvisar 56 000 kr. utöver vad departementschefen föreslagit eller sammanlagt 551 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 649 av herrar Mattsson och Johan Olsson samt II: 741 av herrar Gustafsson i Stenkyrka och Franzén i Träkumla i vad avser

I. att riksdagen måtte besluta om ett anslag om 551 000 kr. till Småindustrins exportråd och Småindustrins exportbyrå, om ett anslag om 530 000 kr. till Utrikeshandelsstipendier och om ett anslag om 450 000 kr. till Praktikantverksamhet vid de svenska handelskamrarna i utlandet,

II. att riksdagen måtte till Främjande av utrikeshandeln m. m. under tionde huvudtiteln för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag av 8 151 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 662 av herr Stefanson m. fl. och II: 740 av herr Ericsson i Åtvidaberg m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte under handelsdepartementets huvudtitel anvisa ett särskilt anslag för »Svenskt deltagande i världsutställningen i Osaka» för budgetåret 1969/70 med 1,5 milj. kr.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär att under den nu ifrågavarande anslagsrubriken Främjande av utrikeshandeln m. m. skall beräknas 5 milj. kr. till kommersiell information i utlandet, 495 000 kr. till småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå, 425 000 kr. till utrikeshandelsstipendier, 1 230 000 kr. till utlandshandelskamrarna, 300 000 kr. till prakti-

kantverksamhet vid nämnda handelskamrar och 90 000 kr. till övriga exportfrämjande åtgärder. Departementschefen anmäler att han beräknar att intill 500 000 kr. av särskilda fondmedel skall kunna anslås för att förstärka den exportfrämjande verksamheten.

Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag och vissa motionsyrkanden har utskottets vederbörande avdelning inhämtat vissa kompletterande uppgifter. Det har därvid kommit fram att chefen för handelsdepartementet sedan statsverkspropositionen avlämnades bedömt det vara möjligt föreslå Kungl. Maj:t att, utöver vad som redan anmälts i propositionen, disponera ytterligare medel från handels- och sjöfartsfonden samt reserverade medel för exportfrämjande verksamhet. I samband därmed har lämnats en redogörelse för hur återstående medel i fonden avses skola disponeras.

Såvitt gäller de nu aktuella medelsbehoven synes det utskottet lämpligt att Kungl. Maj:t i samband med förslag om anslag på riksstaten till främjande av utrikeshandeln även lämnar en redogörelse för dispositionen av fondmedel.

I fjol ifrågasatte utskottet i sitt utlåtande nr 170 om nuvarande ordning med ett relativt stort antal organ som svarar för statligt finansierad exportfrämjande verksamhet är den bästa grundvalen för att de disponibla resurserna blir tillvaratagna på bästa sätt och ger största möjliga utbyte. Med erinran härom vill utskottet anmäla att det erfarit att den utredning rörande exportstödjande verksamheter som riksdagen i fjol anhöll om kommer att tillkallas inom kort.

Utskottet övergår nu till att behandla de förslag om medelsanvisningar som Kungl. Maj:t under ifrågavarande anslagsrubrik förelagt riksdagen.

Till *kommersiell information i utlandet* har från detta anslag för vart och ett av de närmast föregående tre budgetåren anvisats 3,9 milj. kr. I fjol höjdes beloppet till 4,9 milj. kr., dvs. med drygt 25 procent. Dessa medel jämte dem som beräknas under tredje huvudtitelns anslagspost Särskilda medel för samordnad informationsverksamhet — för budgetåret 1969/70 föreslagna till 2,6 milj. kr. — disponeras av kollegiet för Sverige-information i utlandet.

Kungl. Maj:t har under anslagsrubriken för nästa budgetår beräknat ytterligare 100 000 kr. för kommersiell information eller sålunda tillsammans 5 milj. kr.

Av statsrådsprotokollet framgår att under innevarande budgetår satts av 1 milj. kr. för Sveriges del i det nordiska deltagandet i världsutställningen i Osaka år 1970. Den totala kostnaden för Sverige anges till omkring 2,5 milj. kr. och kommer att fördelas på två budgetår. Detta innebär att av till kommersiell information anvisade medel för världsutställningen måste reserveras 1,5 milj. kr.

I motionerna I: 662 och II: 740 har hemställts att under tionde huvud-

titeln måtte anvisas ett särskilt anslag av 1,5 milj. kr. för Sveriges deltagande i världsutställningen i Osaka.

Under de tre budgetåren 1965/66—1967/68 har såvitt utskottet kunnat finna tagits i anspråk omkring 4,5 milj. kr. eller i genomsnitt 1,5 milj. kr. per budgetår för Sveriges deltagande i världsutställningen i Montreal.

Det statliga stödet till exporten i form av kommersiell information ökades som framgår av det föregående i fjol med 1 milj. kr. Detta innebär en reell förstärkning av medelsanvisningen med hänsyn tagen till att belastningen av anslaget med kostnader för Montreal upphört och motsvarande medel i stället bör kunna tagas i anspråk för Osaka-utställningen. Med hänsyn bl. a. härtill är utskottet ej berett biträda den ytterligare medelsanvisning som yrkas i motionerna I: 662 och II: 740. I vad gäller kommersiell information tillstyrker utskottet såhunda Kungl. Maj:ts förslag om 5 milj. kr. och avstyrker nämnda motioner.

Vid detta ställningstagande har utskottet tagit fasta på en under hand inhämtad uppgift att 1 000 000 kr. av reservationsmedel och av särskilda fondmedel, nämligen handels- och sjöfartsfonden, avses skola ställas till förfogande som bidrag till marknadsanalyser och samverkan vid export m. m.

Vad beträffar *småindustrins exportråd* och *småindustrins exportbyrå* har Kungl. Maj:t för nästa budgetår beräknat 495 000 kr., dvs. en ökning med 64 000 kr. I motionerna I: 270 och II: 366 samt I: 649 och II: 741 föreslås en ytterligare ökning med 56 000 kr. i syfte att de mindre företagen skall bättre kunna stödjas i sina ansträngningar att komma ut på exportmarknaden.

Utskottet har i olika sammanhang haft anledning framhålla vikten av att de mindre och medelstora företagens intressen väl tillvaratas och vill erinra om att en rad olika statliga åtgärder vidtagits i stödjande syfte. Utskottet har ansett sig böra godtaga den av Kungl. Maj:t för nästa budgetår gjorda anslagsberäkningen. Att utskottet kunnat göra detta och inte biträder motionsyrkandet är betingat av att motionärernas önskemål kommer att bli tillgodosedda genom att 60 000 kr. avses — enligt under hand lämnad uppgift — skola anvisas ur handels- och sjöfartsfonden. Motionsyrkandet påkallar därför inte någon riksdagens åtgärd.

I motionerna I: 649 och II: 741 har vidare yrkats att ett belopp av 530 000 kr. måtte anvisas för *utrikeshandelsstipendier* och ett belopp av 450 000 kr. för *praktikantverksamhet* vid de svenska handelskamrarna i utlandet, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär ökning med 105 000 kr. respektive 150 000 kr.

Nämnda i motionerna framförda yrkanden överensstämmer med förslag om anslagsökningar som kommerskollegium tillstyrkt i yttrande över anslagsframställningar för budgetåret 1969/70.

Ifrågavarande medelsbehov har alltså prövats av Kungl. Maj:t vid anslags-

avvägningen för nästa budgetår. Utskottet har funnit sig inte böra förorda avsteg från Kungl. Maj:ts förslag i förevarande delar, varför utskottet tillstyrker dessa och avstyrker motionerna såvitt nu är i fråga.

Beträffande *Kungl. Maj:ts förslag i övrigt* har utskottet inte funnit anledning till särskilt uttalande.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionerna I: 662 och II: 740,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 270 och II: 366 samt I: 649 och II: 741, sistnämnda motioner i vad de avser småindustrins exportråd och småindustrins exportbyrå,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 649 och II: 741 i vad de avser utrikeshandelsstipendier,
4. att riksdagen avslår motionerna I: 649 och II: 741 i vad de avser viss praktikantverksamhet,
5. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 270 och II: 366 samt I: 649 och II: 741, samtliga motioner i vad de avser medelsanvisningen, till *Främjande av utrikeshandeln m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 7 540 000 kr.

8. **Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete m. fl. anslag.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna B 4—B 6, s. 22—23) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1969/70 anvisar

1. till *Administrationskostnader för nordiskt ekonomiskt samarbete* ett reservationsanslag av 130 000 kr.,
2. till *Bidrag till Svenska slöjdföreningen* ett anslag av 200 000 kr.,
3. till *Bidrag till vissa internationella byråer m. m.* ett förslagsanslag av 256 000 kr.

Pris-, konkurrens- och konsumentfrågor

9. **Näringsfrihetsrådet och Ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkterna C 1—C 2, s. 24—26) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1969/70 anvisar

1. till *Näringsfrihetsrådet* ett förslagsanslag av 296 000 kr.,
2. till *Ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor* ett förslagsanslag av 1 318 000 kr.

10. Statens pris- och kartellnämnd m. fl. anslag. Kungl. Maj:t har (punkterna C 3—C 7, s. 26—33) föreslagit att riksdagen för budgetåret 1969/70 anvisa

- a) till Statens pris- och kartellnämnd ett förslagsanslag av 8 603 000 kr.,
- b) till Statens institut för konsumentfrågor: Förvaltningskostnader ett förslagsanslag av 5 422 000 kr.,
- c) till Statens institut för konsumentfrågor: Undersökningar och upplysningsmateriel m. m. ett reservationsanslag av 314 000 kr.,
- d) till Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning ett reservationsanslag av 3 904 000 kr.,
- e) till Bidrag till Varudeklarationsnämnden ett anslag av 900 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 643 av herr Dahlén m. fl. och II: 769 av herr Wedén m. fl. har hemställts

I. att riksdagen måtte besluta att till Statens pris- och kartellnämnd anvisa ett anslag med 192 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag eller 8 795 000 kr., att till Statens institut för konsumentfrågor: Förvaltningskostnader för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 5 864 000 kr., dvs. 442 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag, att till Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning för budgetåret 1969/70 anvisa ett reservationsanslag med 1 596 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag eller 5 500 000 kr., att till Bidrag till varudeklarationsnämnden för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag med 365 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag eller 1 265 000 kr.,

II. att riksdagen måtte besluta hemställa att regeringen tar initiativet till bildande av ett »Samrådsorgan mellan näringslivet och konsumenterna» med de uppgifter som angivits i motionerna,

III. att riksdagen måtte besluta att motionerna i vad mån de icke avser ovannämnda anslagsfrågor överlämnas till den sittande konsumentutredningen.

Utskottet. De nu ifrågakvarande medelsanvisningarna avser verksamheter som utgör led i en politik som syftar till att främja medborgarnas intresse av att få tillgång till goda och ändamålsenliga varor till så låga priser som möjligt. Dessa verksamheter har under senare år varit föremål för allmän uppmärksamhet och debatt. Vissa åtgärder i syfte att effektivisera den statliga övervakningen av pris- och konkurrensförhållandena genomfördes sålunda 1967. Konsumentupplysningsfrågorna utreds för närvarande. Enligt statsrådsprotokollet kan väsentliga delar av konsumentutredningens arbetsresultat väntas föreligga under år 1969.

I avvaktan på resultatet av pågående utredningsarbeten har Kungl. Maj:t endast i begränsad utsträckning föreslagit ökade resurser för nästa budgetår. I motionerna I: 643 och II: 769 har framförts yrkanden om anslagsbelopp som i huvudsak överensstämmer med anslagsmyndigheternas förslag.

Utskottet har ansett sig kunna biträda Kungl. Maj:ts förslag om anslagsbelopp för budgetåret 1969/70 och avstyrker sålunda motionerna såvitt nu är i fråga. Emellertid vill utskottet i detta sammanhang understryka vikten av att tidplanen för konsumentutredningens arbete hålls.

Utskottet tillstyrker sålunda en medelsanvisning av 8 603 000 kr. till statens pris- och kartellnämnd och av (5 422 000 + 314 000 =) 5 736 000 till statens institut för konsumentfrågor. Vidare biträder utskottet Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av 3 904 000 kr. till konsumentvaruforskning och konsumentupplysning samt av 900 000 kr. till varudeklarationsnämnden.

Motionärerna har också framfört yrkande om beslut beträffande ett samrådsorgan mellan näringslivet och konsumenterna. Samrådsorganets uppgift skall vara att genom olika åtgärder söka främja kontakten mellan produktion, marknadsföring och konsumtion.

Arbetet inom konsumentutredningen pågår och utskottet kan inte anse det lämpligt att riksdagen nu fattar ett beslut av den innebörd motionärerna åsyftar. Utskottet avstyrker det ifrågavarande motionsyrkandet.

I motionerna redovisas vidare en rad andra åtgärder som enligt motionärernas mening är aktuella när det gäller att stärka konsumenternas förmåga att bedöma varors kvalitet och lämplighet för olika behov. Sålunda tas till behandling upp frågor om förbättrad lagstiftning till konsumenternas skydd, om konsumenternas valfrihet och om reklamen samt om provning och om information till konsument och producent. Motionärerna hemställer att motionerna i nu ifrågavarande delar skall överlämnas till konsumentutredningen.

Såvitt utskottet kan finna är ifrågavarande i motionerna upptagna spörsmål av den natur att de — i varje fall i väsentliga delar — faller inom konsumentutredningens uppdrag. Att riksdagen nu skulle binda sig eller utredningen i något berört avseende måste utskottet anse olämpligt, varför utskottet avstyrker motionerna I: 643 och II: 769 även i denna del.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 643 och II: 769, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens pris- och kartellnämnd* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 8 603 000 kr.,

2. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 643 och II: 769, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens institut för konsumentfrågor: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 5 422 000 kr.,

3. att riksdagen till *Statens institut för konsumentfrågor: Undersökningar och upplysningsmateriel m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 314 000 kr.,

4. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och

med avslag å motionerna I:643 och II:769, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 3 904 000 kr.,

5. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 643 och II: 769, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till Varudeklarationsnämnden* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 900 000 kr.,

6. att riksdagen avslår motionerna I: 643 och II: 769 i vad de avser visst samrådsorgan,

7. att riksdagen avslår motionerna I: 643 och II: 769 i vad avser deras överlämnande till konsumentutredningen.

Patent- och registreringsväsendet

11. Patent- och registreringsverket. Kungl. Maj:t har (punkt D 1, s. 34—40) föreslagit riksdagen att till Patent- och registreringsverket för budgetåret 1969/70 anvisa ett förslagsanslag av 28 925 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 661 av herr Stefanson m. fl. och II: 748 av herr Löfgren m. fl. har hemställts att riksdagen vid behandlingen av anslagen under titeln D 1. Patent- och registreringsverket måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t

dels uttala att riksdagen ej kan godta departementschefens skrivning: »En begränsad neddragning av ingenjörspersonalen bör dock kunna ske successivt i samband med naturlig avgång från verket»,

dels uppdraga åt departementschefen att i samråd med patentverket överväga om ytterligare åtgärder bör vidtagas för nedarbetning av balansen av oavgjorda patentansökningar med beaktande av granskningens kvalitet.

Utskottet. Inom patent- och registreringsverket bedrivs sedan några år försök med programbudgetering och särskilt arbete med långtidsplanering. Försöken med programbudgetering har omfattat utarbetande av system för kostnadsredovisning, prestationsredovisning och produktivitetmätning samt intern budgetering och rapportering. Patentverkets anslagsframställning för budgetåret 1969/70 är utformad enligt de principer som gäller för programbudget. I statsrådsprotokollet konstateras emellertid att frågan om att övergå till anslagsberäkning enligt de principer som gäller för programbudget behöver övervägas ytterligare.

Kungl. Maj:ts under ifrågavarande rubrik föreslagna anslagsbelopp innebär bl. a. att medel anvisas till ytterligare sju nya tjänster samt att

350 000 kr. beräknas för rationaliseringsarbete inom bolagsbyrån. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning.

I patentverket bedrivs ett omfattande rationaliseringsarbete i syfte bl. a. att radikalt söka minska balansen av oavgjorda patentärenden utan att kvalitetskraven eftersätts. Detta är sålunda en fråga som redan nu ägnas stor uppmärksamhet och utskottet har för sin del inte kunnat finna det påkallat med några särskilda åtgärder från riksdagens sida i nu ifrågavarande hänseende. Utskottet avstyrker därför motionerna I: 661 och II: 748 i denna del.

Av statsrådsprotokollet framgår att större delen av den förstärkning av biträdespersonal, för vilken medel begärs, erfordras för att genomföra rationaliseringsåtgärder på patentavdelningen och bolagsbyrån. En begränsad neddragning av ingenjörspersonalen bör enligt departementschefen kunna ske successivt i samband med naturlig avgång från verket. I förutnämnda motioner framförs yrkande av innebörd att riksdagen skall uttala sig mot en sådan neddragning. Med anledning härav vill utskottet påpeka att departementschefen också understrukit att verkets framtida personalresurser bör bedömas med hänsynstagande till nödvändigheten av att minska arbetsbalansen och till verkets roll inom ramen för den statliga politiken för att främja teknisk utveckling. Utskottet, som vill fästa avgörande vikt vid detta sist refererade uttalande, kan för sin del inte tolka departementschefens båda uttalanden på annat sätt än att motionärernas farhågor för mer väsentliga och ej motiverade personalbegränsningar är obefogade. Till följd härav anser utskottet att det nu ifrågavarande motionsyrkandet ej påkallar någon riksdagens ytterligare åtgärd.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen till *Patent- och registreringsverket* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 28 925 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 661 och II: 748 i vad de avser visst uttalande,
3. att riksdagen avslår motionerna I: 661 och II: 748 i vad de avser visst uppdrag.

12. **Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 2, s. 40) och hemställer

att riksdagen till *Särskilda kostnader för förenings- m. fl. register* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Ekonomiskt försvar

13. Överstyrelsen för ekonomiskt försvar. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 1, s. 41—46) och hemställer

att riksdagen till *Överstyrelsen för ekonomiskt försvar* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 6 077 000 kr.

14. Omkostnader för statlig lagerhållning m. m. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 2, s. 46—48) och hemställer

att riksdagen till *Omkostnader för statlig lagerhållning m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 49 785 000 kr.

Diverse

15. Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet. Kungl. Maj:t har (punkt F 1, s. 49—51) föreslagit riksdagen att till Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 4 050 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 664 av fröken Stenberg m. fl. och II: 747 av herr Lothigius m. fl. har hemställts att riksdagen måtte besluta att till Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet för budgetåret 1969/70 anvisa ett med 315 000 kr. förhöjt anslag av 4 385 000 kr.

Utskottet. Svenska turisttrafikförbundet har sedan flera år fått statsbidrag för sin verksamhet. För innevarande budgetår har 3 665 000 kr. anvisats från detta anslag och 154 000 kr. från anslaget Turistpropaganda i Amerikas förenta stater samt för viss försöksverksamhet 150 000 kr. från handelsdepartementets kommittéanslag och 100 000 kr. från handels- och sjöfartsfonden. Vidare har förbundet fått årliga bidrag i storleken 500 000 kr. från kollegiet för Sverige-information i utlandet.

Kungl. Maj:t föreslår att anslaget räknas upp med 385 000 kr. till 4 050 000 kr. Av ökningen motsvarar enligt till utskottets vederbörande avdelning under hand lämnad uppgift 150 000 kr. det belopp som ulgått från handelsdepartementets kommittéanslag. Den reella ökningen av medelsanvisningen inskränker sig sålunda till 235 000 kr.

I motionerna I: 664 och II: 747 har hemställts att i enlighet med ett av turisttrafikförbundet framfört förslag 315 000 kr. måtte anvisas under före-

varande anslagsrubrik utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit. Beloppet avses för en inrikesavdelning med vissa centrala uppgifter inom det inrikesturistiska marknadsföringsområdet.

Under ett antal år har viss försöksverksamhet bedrivits i frågor som rör den inrikes turisttrafiken. Såsom framgår av det föregående har Kungl. Maj:t nu till förevarande anslagsrubrik fört över det tidigare för denna försöksverksamhet från handelsdepartementets kommittéanslag anvisade beloppet av 150 000 kr. Vidare har utskottet inhämtat att avsikten är att 100 000 kr. skall anvisas ur handels- och sjöfartsfonden som bidrag till inrikesavdelningens verksamhet. Av anförda skäl har utskottet inte ansett sig böra biträda ifrågavarande motionsyrkande.

Detta utskottets ställningstagande är jämväl motiverat därav att turisttrafikförbundet kommer att beviljas 500 000 kr. av fondmedel till en inrikesaktion med konsumentupplysande inslag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 664 och II: 747 till *Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 4 050 000 kr.

16. Turistpropaganda i Amerikas förenta stater. Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 2, s. 52) och hemställer

att riksdagen till *Turistpropaganda i Amerikas förenta stater* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 154 000 kr.

17. Avsättning till fonden för idrottens främjande. Kungl. Maj:t har (punkt F 3, s. 52—56) föreslagit riksdagen att till Avsättning till fonden för idrottens främjande för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 33 375 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 9 av herr Sörenson m. fl. och II: 10 av herr Sjöholm m. fl. vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av det av Kungl. Maj:t begärda anslaget till fonden för idrottens främjande måtte besluta att ingen del av detta anslag får disponeras för stöd åt den s. k. boxningssporten,

dels de likalydande motionerna I: 659 av herr Schött m. fl. och II: 763 av herr Sundkvist m. fl. vari hemställts att riksdagen måtte besluta att till Avsättning till fonden för idrottens främjande för budgetåret 1969/70 anvisa ett anslag av 35 375 000 kr.

Utskottet. Inriktningen av statens stöd åt idrotten och därmed sammanhängande frågor utreds av 1965 års idrottsutredning, som i oktober 1967 lämnade ett delbetänkande om Vålådalen och som beräknas slutföra sitt arbete under år 1969.

I fjol ökades avsättningen till fonden för idrottens främjande med 4 000 000 kr. till 30 375 000 kr. I vad avser nästa budgetår föreslår Kungl. Maj:t en uppräknig med 3 000 000 kr. Ett bifall härtill innebär att anslaget under två budgetår höjs med drygt 25 procent.

I motionerna I: 659 och II: 763 föreslås att anslaget räknas upp med 2 milj. kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit eller sålunda med tillsammans 5 milj. kr.

Anslaget för innevarande budgetår belastas med vissa kostnader för deltagande i olympiska spelen i Mexico. Motsvarande belopp kan under nästa budgetår disponeras för andra ändamål. Med hänvisning härtill och den av Kungl. Maj:t förordade kraftiga uppräknigen av anslaget avstyrker utskottet förevarande motioner och förordar att anslaget enligt Kungl. Maj:ts förslag upptas med 33 375 000 kr.

I motionerna I: 9 och II: 10 hemställs att riksdagen beslutar att ingen del av förevarande anslag får disponeras för stöd åt boxningssporten.

Utskottet anser inte tillräckliga skäl föreligga för ett avsteg från den tidigare av riksdagen intagna ståndpunkten att riksdagen inte lämpligen bör ge direktiv för den närmare inriktningen av det ekonomiska stödet till idrotten utan att det bör ankomma på riksidrottsförbundet att bestämma i fråga om fördelningen av bidrag mellan olika specialförbund. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 659 och II: 763 till *Avsättning till fonden för idrottens främjande* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 33 375 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionerna I: 9 och II: 10.

18. **Kostnader för vissa nämnder m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 4, s. 57) och hemställer

att riksdagen till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 35 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

19. **Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt II: 1, s. 58) och hemställer

att riksdagen till *Gemensam administrationsbyggnad för Svenska turisttrafikförbundet m. fl.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett investeringsanslag av 90 000 kr.

Fonden för låneunderstöd

20. **Lån till utbyggnad av oljelagringen.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt V: 1, s. 58—60) och hemställer

att riksdagen till *Lån till utbyggnad av oljelagringen* för budgetåret 1969/70 anvisar ett investeringsanslag av 67 000 000 kr.

Diverse kapitalfonder

Förrådsfonden för ekonomisk försvarsberedskap

21. **Förrådsanläggningar m. m.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag (punkt VIII: 1, s. 60—61) och hemställer

att riksdagen till *Förrådsanläggningar m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett investeringsanslag av 850 000 kr.

Stockholm den 11 mars 1969

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Birger Andersson (s), Rikard Svensson (s), Axel Andersson (fp), Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Per Jacobsson (fp), Ottosson (m), Bengt Gustavsson (s), Bengtson (cp), Nyman (fp), Rönnberg (s), Högström (s), Jonsson (s), Strandberg (m) och Johan Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Bohman (m), Karlsson i Olofström (s), Almgren (s), Mellqvist (s), Eliasson i Sundborn (cp), Mattsson (cp), Johansson i Norrköping (s), Alemyr (s), fru Holmberg (s), herrar Svanberg (s), Sjönell (cp), Westberg i Ljusdal (fp), Östrand (s), Lothigius (m) och Eriksson i Arvika (fp).

Reservationer

1. vid *punkten 7* (Främjande av utrikeshandeln m. m.) beträffande *kommersiell information i utlandet* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Ottosson (m), Bengtson (cp), Nyman (fp), Strandberg (m), Johan Olsson (cp), Bohman (m), Eliasson i Sundborn (cp), Mattsson (cp), Sjönell (cp), Westberg i Ljusdal (fp), Lothigius (m) och Eriksson i Arvika (fp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 5 som börjar med »Under de» och slutar med »vid export m. m.» bort ha följande lydelse:

»Sverige är i högre grad än många andra länder beroende av export. Konkurrensen på exportmarknaden är hård, vilket ställer ökade krav på marknadsföring såväl vad gäller resurser som metoder. Marknaderna måste bearbetas under avsevärt längre tid än tidigare innan man når mer påtagliga resultat.

Om kollegiet för Sverige-information i utlandet och Sveriges allmänna exportförening skall kunna följa upp tidigare satsningar i skilda länder och världsdelar på ett verkningsfullt sätt och effektivt kunna samordna verksamheten måste deras resurser förstärkas.

De exportfrämjande åtgärderna måste också ses som ett viktigt led i sysselsättningspolitiken.

Utskottet har under hand inhämtat att 1 000 000 kr. av reservationsmedel och av särskilda fondmedel, nämligen handels- och sjöfartsfonden, avses skola ställas till förfogande för marknadsanalyser och samverkan vid export m. m. Utskottet noterar med tillfredsställelse denna förstärkning av resurserna.

I motionerna har klart visats vilken vikt olika länder i dag tillmäter exportfrämjande åtgärder och utskottet kan helt ansluta sig till motionärernas uppfattning att ytterligare medel bör ställas till förfogande. Med hänsyn till nyssnämnda belopp av 1 000 000 kr. är utskottet emellertid en-

dast i så måtto berett att biträda motionsyrkandet att utskottet tillstyrker en ökning av medelsanvisningen med 500 000 kr. Detta belopp bör anvisas under nu ifrågavarande anslag.»

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av motionerna I: 662 och II: 740 till kommersiell information i utlandet för budgetåret 1969/70 beräknar 500 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag,»

dels att utskottets hemställan under 5 vid bifall till yrkandet beträffande hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

»5. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 270 och II: 366 samt I: 649 och II: 741, samtliga motioner i vad de avser medelsanvisningen, till *Främjande av utrikeshandeln m. m.* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 8 040 000 kr.»

2. vid *punkten 7* (Främjande av utrikeshandeln m. m.) beträffande *dispositionen av fondmedel* av herrar Lothgius (m) och Eriksson i Arvika (fp).

3. vid *punkten 10* (Statens pris- och kartellnämnd m. fl. anslag) beträffande *medelsanvisningen* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Westberg i Ljusdal (fp) och Eriksson i Arvika (fp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med »Utskottet har» och slutar med »till varudeklarationsnämnden» bort ha följande lydelse:

»Som nyss påpekats har Kungl. Maj:t endast föreslagit begränsade anslagsökningar till de konsumentupplysande organen. Enligt utskottets mening är det emellertid inte rimligt att under återopande av pågående utredning underlåta att besluta om nödvändiga förstärkningar. Statens institut för konsumentfrågor måste få möjlighet att i tillräcklig omfattning genomföra egna undersökningar. Statens konsumentråd måste kunna stödja samhällsvetenskaplig forskning inom konsumentområdet. Varudeklarationsnämnden bör få möjlighet att revidera äldre normer och utarbeta nya i takt med den tekniska utvecklingen. Statens pris- och kartellnämnd bör ha resurser för att kunna ägna ökad uppmärksamhet åt utredningsmetodik.

Utskottet anser sålunda att de i petita framförda anslagsförslagen till väsentliga delar är väl motiverade och förordar därför i nära överensstämmelse härmed och med bifall till motionärernas förslag en medelsanvisning av 8 795 000 kr. till statens pris- och kartellnämnd och av (5 864 000 + 314 000 =) 6 178 000 kr. till statens institut för konsumentfrågor. Vidare föreslår utskottet att 5 500 000 kr. anvisas till konsumentvaruforskning och konsumentupplysning samt 1 265 000 kr. till varudeklarationsnämnden.»

dels att utskottets hemställan under 1—2 och 4—5 bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 643 och II: 769, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens pris- och kartellnämnd* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 8 795 000 kr.,

2. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 643 och II: 769, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Statens institut för konsumentfrågor: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1969/70 anvisar ett förslagsanslag av 5 864 000 kr.,»

»4. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 643 och II: 769, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Konsumentvaruforskning och konsumentupplysning* för budgetåret 1969/70 anvisar ett reservationsanslag av 5 500 000 kr.,

5. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 643 och II: 769, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, till *Bidrag till Varudeklarationsnämnden* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 1 265 000 kr.,»

4. vid *punkten 10* (Statens pris- och kartellnämnd m. fl. anslag) beträffande *samrådsorgan mellan näringslivet och konsumenterna*

a. av herrar Bengtson (cp), Johan Olsson (cp), Eliasson i Sundborn (cp), Mattsson (cp) och Sjönell (cp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 8 som börjar med »Arbetet inom» och slutar med »ifrågavarande motionsyrkandet» bort ha följande lydelse:

»Arbetet inom konsumentutredningen pågår och utskottet kan inte anse det lämpligt att riksdagen nu fattar beslut av den innebörd motionärerna åsyftar. Utskottet avstyrker därför det ifrågavarande motionsyrkandet. Utskottet anser det emellertid samtidigt naturligt att riksdagen hemställer att Kungl. Maj:t uppdrar åt konsumentutredningen att ta spörsmålet om ifrågavarande samrådsorgan under övervägande.»

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

»6. att riksdagen i anledning av motionerna I: 643 och II: 769 anhåller att Kungl. Maj:t uppdrar åt konsumentutredningen att taga under övervägande i motionerna föreslaget samrådsorgan,»

b. av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Westberg i Ljusdal (fp) och Eriksson i Arvika (fp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 8 som börjar med »Arbetet inom» och slutar med »ifrågavarande motionsyrkandet» bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet anser att delade meningar inte kan råda om att statsmakterna bör medverka till en bättre balans mellan parterna på produktions-distributionssidan och efterfrågesidan. Därvid måste beaktas såväl de samintressen som dessa båda sidor uppenbarligen har som den förstärkning av konsumentensidan som utvecklingen ger anledning till.

Som ett led i dessa strävanden vill utskottet se det i motionerna förslagna samrådsorganet. Utskottet anser att detta organ bör kunna tillgodose det aktuella behovet av växelverkan och fortgående samverkan mellan intressenterna på konsumentområdet. Enligt utskottets mening bör Kungl. Maj:t verka för att det i motionerna förordade samrådsorganet bildas snarast möjligt.»

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

»6. att riksdagen i anledning av motionerna I: 643 och II: 769 anhåller att Kungl. Maj:t tar initiativ till bildande av i motionerna förordat samrådsorgan,»

5. vid *punkten 10* (Statens pris- och kartellnämnd m. fl. anslag) beträffande *överlämnande av motionerna I: 643 och II: 769 i övrigt till konsumentutredningen* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Bengtson (cp), Nyman (fp), Johan Olsson (cp), Eliasson i Sundborn (cp), Mattsson (cp), Sjönell (cp), Westberg i Ljusdal (fp) och Eriksson i Arvika (fp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 8 som börjar med »Såvitt utskottet» och slutar med »denna del» bort ha följande lydelse:

»Såvitt utskottet kan finna är ifrågavarande i motionerna aktualiserade spörsmål av sådan vital betydelse för hela konsumentupplysningsverksamheten att riksdagen bör förvissa sig om att konsumentutredningen tar upp dem till ingående prövning. Detta synes bäst ske genom att motionerna överlämnas till utredningen.»

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

»7. att riksdagen anhåller att Kungl. Maj:t för beaktande till konsumentutredningen överlämnar motionerna I: 643 och II: 769 i de delar varom yrkande härom framställts i motionerna.»

6. vid *punkten 17* (Avsättning till fonden för idrottens främjande) beträffande *medelsanvisningen* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Ottosson (m), Bengtson (cp), Nyman (fp), Strandberg (m), Jo-

han Olsson (cp), Bohman (m), Eliasson i Sundborn (cp), Mattsson (cp), Sjönell (cp), Westberg i Ljusdal (fp), Lothigius (m) och Eriksson i Arvika (fp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 13 som börjar med »Anslaget för» och slutar med »33 375 000 kr.» bort ha följande lydelse:

»Sveriges riksidsrottsförbund m. fl. har för nästa budgetår begärt ytterligare medelsanvisningar om tillsammans drygt 10 milj. kr. Bl. a. har understrukits behovet av ökade insatser för ungdomsverksamheten och för handikappidrotten. Utskottet har i likhet med motionärerna funnit dessa förslag väl underbyggda och anser en kraftigare satsning än Kungl. Maj:t förordat väl motiverad. Med hänsynstagande till olika fakta föreslår utskottet i anledning av nämnda motioner att anslaget räknas upp med 500 000 kr. utöver vad Kungl. Maj:t föreslagit och att alltså för nästa budgetår anvisas 33 875 000 kr.»

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 659 och II: 763 till *Avsättning till fonden för idrottens främjande* för budgetåret 1969/70 anvisar ett anslag av 33 875 000 kr.,»

7. vid *punkten 17* (Avsättning till fonden för idrottens främjande) be-
träffande *boxningssporten* av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Bengtson (cp), Nyman (fp), Sjönell (cp) och Westberg i Ljusdal (fp) som anser

dels att det stycke i utskottets yttrande på s. 13 som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »därför motionerna» bort ha följande lydelse:

»Allmän enighet synes numera råda om att amatörboxningen är hälsovådlig. Härutinnan får utskottet hänvisa till inom Nordiska rådet utförda undersökningar. Utskottet anser att riksdagen genom ett klart ställningstagande nu bör deklarerera att staten ej skall i ena eller andra formen stödja amatörboxningen. Lämpligen sker denna deklaration genom att riksdagen nu tillstyrker motionerna I: 9 och II: 10.»

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

»2. att riksdagen med bifall till motionerna I: 9 och II: 10 beslutar att förevarande anslag icke får disponeras för stöd åt boxningssporten.»